

Vår saksbehandler:

Plankontoret v/Stine Mari Måren Elverhøi og Norunn Fossum

Behandles av	Utvalgssaksnr	Møtedato
Regionrådet Trøndelag Sør		22.6.2018
Kommunestyret		

Trøndelagsplanen 2018 - 2030

Vedlegg
Trøndelagsplanen 2018-2030, Høringsutkast med frist 31. august 2018

Saksopplysninger

Trøndelag fylkeskommune sendte den 8. mars 2018 ut et høringsutkast for Trøndelagsplanen 2018 – 2030 med frist for å komme med uttalelse innen 31. august 2018.

Trøndelagsplanen skal være et styringsverktøy for hele Trøndelag. I høringsbrevet skriver fylkeskommunen at *plandokumentet skal gi retning, samtidig som det skal være kortfatta og lett å lese. Eierskap til Trøndelagsplanen og de omforente samfunnsmålene er en forutsetning for videre mobilisering, koordinering og samordning av innsats og virkemiddelbruk i Trøndelag. Oppfølging av retningsmål og delmål skal skje gjennom temaplaner, strategier og handlingsprogram. Om målene i planen blir nådd avhenger av deltakelse og innsats fra flere enn fylkeskommunen. En lang rekke prioriteringer og tiltak i kommuner, regional stat, næringsliv, frivillighet osv. vil bli sentrale for å nå de omforente samfunnsmålene.*

Trøndelag fylkeskommune ber om tilbakemelding på om det er områder eller tema som er spesielt aktuelle for våre kommuner og hvor våre kommuner ønsker å delta i videre arbeid.

I høringsbrevet ber fylkeskommunen om at planforslaget blir behandlet i de respektive kommunestyrene.

Trøndelagsplanen er det overordna styringsverktøyet i en sammenhengende planstruktur. Innenfor de ulike områdene er/skal det utvikles egne temaplaner, strategier og handlingsprogram. Disse går mer detaljert inn på hvordan det skal jobbes eller hvilke tiltak som skal iverksettes for å realisere målene. Strukturen i det regionale plansystemet er vist under.

Trøndelagsplanen består av tre innsatsområder og ni prioriterte retningsmål:

Bolyst og livskvalitet

- I 2030 skal god livskvalitet og mangfold kjennetegne Trøndelag
- I 2030 er kunst og kultur en viktig drivkraft for samfunnsutvikling i Trøndelag
- I 2030 er Trøndelag best i Norge på regional samhandling

Kompetanse, verdiskaping og naturressurser

- I 2030 har Trøndelag omstillingsdyktige og framtidsrettet arbeids- og næringsliv
- I 2030 er trøndersk næringsliv basert på miljøvennlig næringsutvikling og teknologi
- I 2030 har Trøndelag bærekraftig produksjon av mat og bioråstoff

Regionale tyngdepunkt og kommunikasjon

- I 2030 har Trøndelag en bærekraftig areal- og transportstruktur
- I 2030 har Trøndelag et balansert utbyggings- og bosettingsmønster
- I 2030 har Trøndelag et samordnet transport- og samferdselssystem

Bolyst og livskvalitet handler om at samfunnet legger til rette for at innbyggerne skal ha god helse, trygge lokalsamfunn og oppvekstmiljø, samt en sosial utjevning. Målet er å få flere i jobb og at flere fullfører videregående opplæring og høyere utdanning. En ser for seg at nærmiljøet og møteplasser er tilrettelagt for opplevelser og aktivitet og at frivillighetssektoren er aktiv og inkluderende, samtidig som de offentlige tjenestene har bred dekning og høy kvalitet. Kommunen skal innen 2030 ha en solid kulturell grunnmur som bidrar til et mangfoldig og skapende kulturliv. Både kulturelle egenaktiviteter og profesjonelle kulturtilbud skal være tilgjengelig for alle. Samisk språk og kultur skal være levende og synlig i Trøndelag. Det kulturbaserte næringslivet skal være velutviklet, og dialogen mellom kompetansemiljø, næringsliv og råvaresterke distrikt skal være god. Trondheim og Trøndelag

vil i framtida opptre samlet i nasjonal sammenheng og deltakelsen på internasjonale arenaer skal være strategisk og koordinert.

Kompetanse, verdiskaping og naturressurser handler om at vi i 2030 har en grunnskole som stimulerer til lærelyst, nysgjerrighet og kreativitet. Opplærings- og utdanningssystemet er fleksibelt og i nært samarbeid med arbeidslivet. Målet er å ha god tilgang på relevant kompetanse, kapital og sterke innovasjonsmiljø, hvor samarbeidet mellom utdanningsinstitusjoner, næringsliv og forskningsmiljø er godt. Vi skal utnytte ressursene effektivt og ta miljøhensyn. Dette skal gjøre oss til en internasjonalt ledende leverandør av teknologi og kompetanse innen verdikjedene jord, skog og hav. I 2030 skal produksjonen av ren og trygg mat være i god vekst, og sysselsettingen og verdiskapingen som er basert på naturressurser er økende. Vi skal i tida fram til 2030 ha videreutviklet verdikjedene innen blå og grønn sektor og vi er ledende på industriell foredling av bioråstoff.

Regionale tyngdepunkt og kommunikasjon handler om at areal- og transportplanlegging samordnes på tvers av kommunegrensene, og at vi har funksjonelle bo- og arbeidsmarkedsregioner i hele Trøndelag. Arealbruken skal følge opp klimamål og ønsket samfunnsutvikling. I 2030 er Trondheim en konkurransedyktig storby og en positiv drivkraft for utvikling i fylket. Vi har attraktive småbyer og regionale tyngdepunkt med varierte funksjoner og tjenester som gjør at Trøndelag består av livskraftige regioner og distrikter med identitet og særpreg. Transporttilbudet er funksjonelt og klimanøytralt med løsninger for kommunikasjon (transport og datanett) tilpasset lokale og regionale behov hvor ulike transportbehov kombineres i gode knutepunkter. Trøndelag skal være en pådriver for økt andel godstransport på sjø.

Trøndelagsplanen uttrykker i hvilken retning Trøndelag skal utvikles, og hvordan Trøndelag skal være i 2030. Visjonen for Trøndelag, *Vi skaper historie*, viser at ambisjonene er store, og at det som blir skapt og utviklet i tida framover skal bli stående og gi varige, positive spor.

Vurdering

Hovedinntrykket er at Trøndelagsplanen er en godt gjennomarbeidet, lettfattelig og ambisiøs plan som legger et solid grunnlag for utviklingen av Trøndelag. Trøndelag Sør ønsker likevel å fremheve følgende:

For å sikre riktig kompetanse inn i næringslivet og offentlig tjenesteyting er det viktig med en god dialog mellom arbeidslivsaktørene og utdanningsmiljøene. Regionen har fire seks videregående skoler, og det er viktig at disse blir styrket og tilpasset arbeidslivets behov. Det vil også være viktig å få mer fleksible løsninger mellom skole og arbeidsliv. På den måten vil færre ungdom falle utenfor og næringslivet kan få bedre tilgang til en ressurs. God kunnskap om lokalt næringsliv inn i skolene vil være viktig for å rekruttere framtidige medarbeidere. Samtidig er det viktig å understreke at også kommunene er en viktig ressurs i dette arbeidet, både som skoleeier og barnehageeier.

Trøndelagsplanen stadfester at det er særlig krevende å rekruttere personer med høyere utdanning i distriktet. I tillegg sier planen at med tilførsel av ny kompetanse kan arbeidslivet i distriktet se nye utviklingsmuligheter. Vi er enig i at dette vil bli svært viktig framover og vil samtidig poengtere at det også handler om utvikling, mobilisering og anvendelse av den kompetansen som finnes.

Det fins et potensial for bedriftene innenfor region Trøndelag Sør i å benytte lærestedene for høyere

utdanning. Næringshagene og -foreningene har prosjekter hvor bedrifter blir knyttet opp mot ulike forskningsmiljø og læresteder, men denne ressursen kunne vært utnyttet i enda større grad.

I region Trøndelag Sør står ressursene mat, skog og mineraler sterkt. Gjennom regionrådets arbeid har det blitt tydelig at en større utnytting av disse ressursene innenfor en sirkulærøkonomisk tankegang er både ønskelig og viktig for regionen framover. Regionen har i tillegg en konkurransedyktig industri som bidrar til foredling av disse råvarene, men det er potensial for mer. Riktig teknologi og kompetanse vil være viktig for å bidra til at Trøndelag blir ledende innenfor disse feltene i framtida.

Det rike kulturlivet, både i privat og offentlig regi, og kulturbasert næringsliv er også en av ressursene denne regionen ønsker å satse videre på i årene som kommer. Kultur handler i stor grad om frivillighet, men man er også avhengig av offentlige midler. Det er derfor viktig at kultur blir prioritert også økonomisk.

Innenfor de seks kommunene som deltar i Trøndelag Sør, er det to næringshager (Rørosregionen næringshage og Nasjonalparken næringshage) i tillegg har næringsforeningen i Trondheimsregionen avdelinger på Melhus og Midtre Gauldal som også arbeider med bedriftsrettet næringsarbeid i denne delen av Trøndelag. Det er opprettet et samarbeid mellom regionrådet og disse aktørene med tanke på næringsutvikling i hele regionen. Med bakgrunn i dette er det positivt at Trøndelagsplanen setter fokus på viktigheten av regional samhandling.

For å sikre tilgang til ressursene og for utviklingen i arbeids- og næringslivet og videre vekst er det avgjørende at infrastrukturen innenfor hele regionen opprettholdes og videreutvikles gjennom et solid løft. Dette gjelder både vei, jernbane og datanett. Dette er også et vesentlig utgangspunkt for at aktiviteten og bosettingen skal opprettholdes i hele regionen, og ikke bare langs hovedtransportårene Trondheim – Oslo, Røros – Oslo.

Store deler av utbyggings- og bosettingsmønsteret i den sørlige delen av Trøndelag må karakteriseres som spredt bebyggd. Landskapet preges av mange mindre bygdesenter som, historisk så vel som i dag, har betydd svært mye for identiteten til menneskene som bor og vokser opp på bygda. Dette bidrar til et mangfold og gir muligheter for de som vil ta andre valg og prioriteringer. Samtidig betyr utbyggings- og bosettingsmønsteret også mye for utnyttelsen av ressursene som finnes i fylket og for ivaretagelse av kulturlandskapet i distriktene.

Sett i den nyere tids perspektiv med sterkt fokus på klima-, areal- og transportplanlegging kan dette utbyggings- og bosettingsmønsteret stå i (tilsynelatende) kontrast mot målsettingen i disse perspektivene. For Trøndelag Sør er det derfor viktig at fokuset på disse perspektivene ikke forhindrer et balansert syn på utvikling der særpreget på bygda kan opprettholdes og utbyggings- og bosettingsmønsteret videreutvikles i tråd med lokale tradisjoner og prioriteringer, samtidig som Trøndelag fylke har et større fokus på klima, areal og transportplanlegging der det ligger til rette for det.

Sekretariatets tilråding:

Regionrådet i Trøndelag Sør støtter opp under hovedstrategien i Trøndelagsplanen, men ønsker å presisere følgende:

1. Det er viktig å opprettholde de videregående skolene i regionen, og sikre at disse skolene er oppdatert på det lokale næringslivets kompetansebehov. Kommunene som grunnskole- og barnehageeier bør også kobles på dette arbeidet.
2. Det er avgjørende for folketallsutviklingen i vår region, at arbeids- og næringslivet har god tilgang til relevant kompetanse, kapital og sterke innovasjonsmiljøer for å utnytte ressursgrunnlaget effektivt og bærekraftig. I tillegg er det avgjørende at vi har en godt utbygd infrastruktur, både vei, jernbane og datanett, som legger til rette for utvikling og vekst i hele regionen.
3. Det er viktig at det særpregede bo- og utbyggingsmønsteret i distriktene kan videreutvikles og ikke settes i motsetning til fylkets overordnede klima, areal og transportmål.

Regionrådets behandling av saken og vedtak:

Regionrådet i Trøndelag Sør støtter opp under hovedstrategien i Trøndelagsplanen, men ønsker å presisere følgende:

1. Det er viktig å opprettholde de videregående skolene i regionen, og sikre at disse skolene er oppdatert på det lokale næringslivets kompetansebehov. Kommunene som grunnskole- og barnehageeier bør også kobles på dette arbeidet.
2. Det er avgjørende for folketallsutviklingen i vår region, at arbeids- og næringslivet har god tilgang til relevant kompetanse, kapital og sterke innovasjonsmiljøer for å utnytte ressursgrunnlaget effektivt og bærekraftig. I tillegg er det avgjørende at vi har en godt utbygd infrastruktur, både vei, jernbane og datanett, som legger til rette for utvikling og vekst i hele regionen.

Utbygging av E6 og oppgradering av fv 30 vil bety vekst og nyetablering i næringsliv og bosetting. Regionen må settes i stand til å ta imot denne veksten på en bærekraftig måte.

3. Det er viktig at det særpregede bo- og utbyggingsmønsteret i distriktene kan videreutvikles og ikke settes i motsetning til fylkets overordnede klima, areal og transportmål.
4. Trøndelag Sør støtter at trøndelagsplanen har som målsetting at Trøndelag vil bli best på regional samhandling, og slutter seg til angitte målsetninger.